

Лариса МАРУСИЧ,
заступниця директора з навчально-виховної роботи
Славуцької гімназії №6

Синергія безпеки: співпраця офіцера з освітньої безпеки і заступника директора з навчально-виховної роботи в системі охорони праці та цивільного захисту

Безпека в закладах загальної середньої освіти давно перестала бути лише «паперовою» відповідальністю заступника директора з навчально – виховної роботи закладу освіти, відповідального за цивільний захист, охорону праці. Воєнні дії, загрози мінувань та психологічна напруга вимагають переходу від контролю до оперативного реагування. Війна не дає часу на роздуми. Перехід до оперативності означає, що кожен працівник школи має знати свою роль у секунди небезпеки.

Синергія заступника директора з навчально – виховної роботи школи та офіцера Служби освітньої безпеки дає змогу приймати рішення миттєво. Адже залучення в освітній процес правоохоронця – це не просто посилення охорони, а стратегічна перевага для сучасного закладу освіти. На відміну від заступника директора школи, для якого питання безпеки є лише частиною обов'язків, офіцер СОБ фокусується виключно на захисті.

Присутність фахівця в уніформі суттєво знижує рівень тривожності у вчителів та батьків. Це створює фундамент «захищеного простору», де педагог може зосередитися на викладанні, а не на контролі вхідних дверей. Офіцер СОБ стає ефективним посередником у вирішенні конфліктів (булінг, бійки), боротьбі з палінням, вживанням алкоголю, наркотичних засобів серед учнів; недотриманням батьківських обов'язків, не належному контролі дітей тощо. Він діє в межах правового поля, що захищає школу від юридичних помилок та учням усвідомити відповідальність за свої вчинки.

Під час сигналу «Повітряна тривога» чи повідомлення про мінування, загрозу нападу і т.д. офіцер бере на себе координацію зі спецслужбами (поліція, ДСНС), що звільняє час адміністрації школи для управління евакуацією учнів.

Заступник директора знає освітній процес зсередини, а офіцер СОБ володіє тактичними навичками та поліцейськими протоколами. Тому це єдиний фронт, адже поодиночці неможливо одночасно стежити за безпекою школи, перевіряти сторонніх осіб на вході та вести документацію з охорони праці, цивільного захисту тощо.

Лише тандем «педагог + правоохоронець» створює реальний, а не декларативний захист. Для закладу освіти – це ряд переваг:

У чому полягає суть співпраці? Значення цієї синергії — у розподілі функцій, які підсилюють одна одну:

- у цивільному захисті: заступник директора організовує учасників освітнього процесу (педагогічне управління, координацію, навчання), а офіцер СОБ забезпечує фізичну безпеку периметра закладу, перевіряє укриття на відсутність підозрілих предметів та координує зв'язок із екстреними службами тощо.

- в охороні праці: офіцер безпеки забезпечує об'єктивну оцінку стану охорони праці, допомагаючи адміністрації закладу освіти виявити критичні недоліки в інфраструктурі та системі пропуску, що раніше могли бути поза увагою; приховані ризики (дефекти конструкцій, прогалини у системі доступу), які можуть залишатися непоміченими під час рутинних перевірок адміністрацією.

- спільний моніторинг безпеки праці: поєднання педагогічного досвіду заступника директора та професійної пильності офіцера СОБ. Це дозволяє ефективно ідентифікувати «зони ризику» (від технічних несправностей до порушень внутрішнього розпорядку), мінімізуючи вплив людського фактора та «звикання» до середовища. Так офіцер СОБ виступає зовнішнім аудитором, який фіксує порушення цілісності об'єктів та режиму охорони, підсилюючи роботу заступника директора та гарантуючи нульову толерантність до небезпечних умов праці.

- у виховній роботі: це перехід від «тематичних лекцій для галочки» до практичних тренінгів. Офіцер СОБ стає живим прикладом дотримання закону та правил безпеки.

Спільне планування навчальної роботи з безпеки життєдіяльності, охорони праці, цивільного захисту:

- Заступник директора з навчально-виховної роботи закладу освіти розробляє сценарій Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності відповідно до навчальної програми, а офіцер СОБ адаптує його під реальні загрози сьогодення.

- Офіцер СОБ забезпечує участь представників ДСНС, поліції, медиків, що робить заходи масштабнішими та цікавішими для дітей.

- Проведення навчальних тривог не «за розкладом», а з моделюванням різних ситуацій (загроза нападу, заблокований вихід, задимлення тощо), де офіцер СОБ контролює тактичну правильність дій, а заступник — організацію дітей, педагогів.

- Організація воркшопів, навчальних занять, превентивних заходів, де діти можуть примірити спорядження, навчитися користуватися вогнегасником або надавати першу допомогу під наглядом фахівця поліції.

- Спільні тренінги про безпеку в мережі, де офіцер розповідає про юридичні наслідки, а заступник — про етичні норми, психологічний комфорт.

Що отримує заклад загальної середньої освіти в підсумку?

Ми розцінюємо цю співпрацю не як формальне нововведення, а як дієвий інструмент, ефективність якого підтверджується конкретними показниками захищеності закладу:

1. Швидкість реагування: час повної евакуації закладу скорочується завдяки чіткій координації (хто виводить, а хто перевіряє приміщення).

2. Превенція: зменшення випадків травматизму та правопорушень (тютюнопаління, паління електросигарок, конфлікти, булінг) за рахунок постійної присутності офіцера та авторитету адміністрації.

3. Психологічний комфорт: батьки та вчителі відчують вищий рівень захищеності, знаючи, що безпекою займаються професіонали в режимі 24/7. Учні бачать в офіцері безпеки не «контролера», а наставника, що значно покращує дисципліну під час реальних загроз.

4. Правова грамотність: персонал гімназії краще орієнтується в алгоритмах дій, що мінімізує юридичні ризики для закладу у разі перевірок чи інцидентів. Злагоджена дія в юридичному колі під час правопорушень учасників освітнього процесу.

Синергія заступника директора з навчально – виховної роботи ЗЗСО та офіцера СОБ — це перетворення закладу на фортецю, де безпека є фундаментом для якісного навчання.

Олег ВАСИЛИШИН,
*старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій
ХОІППО ім.А.Назаренка, доктор філософії в галузі воєнних наук,
національної безпеки, безпеки державного кордону*

Підготовка закладу середньої освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності

I. Загальні положення

Відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти (наказ МОН від 26.12.2017 № 1669) керівник закладу освіти є відповідальним за створення безпечних умов освітнього процесу.

Підготовка закладу до нового навчального року здійснюється поетапно з травня по серпень поточного року. Для кожного етапу передбачені конкретні виконавці, терміни та обов'язкові документи.

Прийом закладу в експлуатацію здійснюється комісією, утвореною за наказом відповідного органу управління освітою, на підставі акту готовності закладу до нового навчального року.

II. План-графік підготовчих заходів

Нижче наведено повний перелік організаційних і технічних заходів за хронологічними етапами підготовки закладу до нового навчального року.